

**MAVZU: INDONEZIYADAGI IMOM AL- BUXORIY NOMIDAGI
MASJID:ME'MORCHILIK VA MA'NAVIY ALOQALAR TAHLILI**

Qo'ldosheva Alisa Erkin qizi

Toshkent Davlat Sharqshunoslik universiteti

1 kurs magistratura talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Indoneziyaning Cianjur shahrida joylashgan Imom al-Buxoriy masjidi yaratilish tarixi me'moriy xususiyatlari hamda Indoneziya va O'zbekiston o'rtasidagi aloqalar o'rganiladi

Kalit so'zlar: Imom al-Buxoriy, Indoneziya, Gunodorma universiteti, Ma'naviy meros, Tasavvuf, Madaniy diplomatiya, Me'moriy uslub, Qur'oni Karim, Hadisi sharif, Sukarno, Poyi Kalon, Shohi Zinda

Kirish: Islom olamining mo'tabar siymolaridan biri Imom al-Buxoriy Markaziy Osiyo balki butun dunyo musulmonlari uchun yetuk va yuksak ma'naviy shaxs hisoblanadi Dunyoning eng ko'p musulmon aholisiga ega mamlakati bo'lgan Indoneziyada bobokalonimizga ehtirom alohida hisoblanadi Indoneziyadagi masjid buning yaqqol namoyondasidir

Me'moriy ahamiyati: Masjid 2021 yil 9 aprelda Indoneziyaning Cianjur shahrida barpo etilgan Bino loyihasi esa Gunodorma universiteti arxitektura fakulteti professor o'qituvchilari tomonidan tuzilgan Me'moriy uslubi Indoneziya va O'zbekiston arxitektura uslublari aralashuvi asosida barpo etilgan bo'lib Poyi Kalon va Shohi Zinda me'moriy yodgorliklaridan andoza olib qurilgan Devorlari esa Qur'oni Karim va Hadisi sharif oyatlari bilan bezatilgan

Ma'naviy ko'prik: Bu bino ikki xalq o'rtasidagi manaviy ko'prik ham hisoblanadi 1956 yil Indoneziya birinchi prezidenti Sukarno O'zbekistonga tashrifi paytida Imom al-Buxoriy qabrini ziyorat etganlar bu esa masjid ochilishi uchun katta turtki bo'lgan.

Madaniy diplomatiya va xalqaro hamkorlikdagi o'rni Indoneziyadagi Imom al-Buxoriy masjidi O'zbekiston va Indoneziya o'rtasidagi madaniy diplomatiyaning muhim vositasiga aylangan. Ushbu inshoot orqali Markaziy Osiyodagi islomiy ilm-fan an'analari Janubi-Sharqiy Osiyo mintaqasida keng targ'ib qilinmoqda. Masjid ikki davlat o'rtasidagi do'stona munosabatlarni mustahkamlash, diniy sohadagi tajriba almashinuvi va ilmiy hamkorlikni rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Bu holat global miqyosda islomiy merosni saqlash va uni tinchlikparvar g'oyalar asosida targ'ib etish uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

Diniy-ma'rifiy faoliyat va hadis ilmini targ'ib etish.

Masjid faoliyatining muhim yo'nalishlaridan biri Imom al-Buxoriy ilmiy merosini, xususan, hadis ilmini keng targ'ib etishdan iborat. Bu yerda Qur'on va hadis saboqlari, ma'naviy-ma'rifiy uchrashuvlar, diniy ma'ruzalar tashkil etilib, Indoneziya musulmonlarining diniy bilimini oshirishga xizmat qilinmoqda.

Shuningdek, masjid yosh avlodni islomning asl qadriyatlari — tinchlik, bag'rikenglik, ilmga intilish va axloqiy poklik ruhida tarbiyalashda muhim rol o'ynamoqda. Bu jihat Indoneziya jamiyatida diniy barqarorlik va ijtimoiy totuvlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Tadqiqotning amaliy ahamiyati:

Ziyorat turizmi: O'zbekiston uchun Indoneziya bozorida ziyorat turizmini targ'ib qilishda ushbu masjidlar "axborot markazlari" bo'lib xizmat qilishi mumkin.

Ilmiy hamkorlik: O'zbekistondagi Imom al-Buxoriy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi va Indoneziyadagi ushbu majmualar o'rtasida qo'lyozmalarni raqamlashtirish bo'yicha o'zaro hamkorlik platformasini yaratish zarur.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda Imom al Buxoriy nomidagi masjid shunchaki ibodat maskani bo'libgina qolmay ikki davlat o'rtasidagi diniy va madaniy aloqalar poydevori ham hisoblanadi Ushbu maskan orqali Indoneziya xalqi va yoshlari buyuk bobokalonlarimiz merosini o'rganmoqdalar

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azra.A The Original of Islamic Reformism in Southeast Asia Universitet of Hawaii Press. 2004. P-32
2. O'zbekiston-Indoneziya munosabatlari tarixidan Toshkent: 2018 B-45
3. Uvatov.U Imom al Buxoriy Toshkent: Ma'naviyat 2018.160-bet
4. Zaripov.B O'zbekiston va Janubi-sharqiy Osiyo davlatlari Madaniy aloqalar tarixi Toshkent: Sharq 2015 210-b
5. Karimov. N Imom al Buxoriy merosining Indoneziya musulmonlari hayotidagi o'rni Islom sivilizatsiyasi markazi axborotnomasi Toshkent 2021 12-b
6. Nata, A. (2008). Islam in Indonesian History: Role and Development of Islamic Institutions. Jakarta: Prenada Media.
7. Azra, A., & Smith, M. S. (2015). Islamic Education and Social Change in Indonesia. Jakarta: Syarif Hidayatullah State Islamic University Press.
8. Suharto, B. (2013). Mosques and Religious Architecture in Indonesia: Cultural and Historical Perspectives. Yogyakarta: Gadjah Mada University Press.
9. Kuntowijoyo, M. (2002). Islamic Thought and Society in Indonesia. Jakarta: Paramadina